

وزارت جهاد کشاورزی

سازمان جهاد کشاورزی استان سیستان و بلوچستان

ماهنامه آموزش و ترویج کشاورزی

مددکار ترویجی

سر مقاله :

شماره ۸ - مرداد ماه ۱۳۸۰

جهاد کشاورزی نیز می باشد جایگاه مناسبی برای ترویج کشاورزی

شناسایی درختان آلوده

هرسه درختان آلوده جهت انجام عملیات ضد عفونی

انجام عملیات ضد عفونی

مدیریت کنترل تلفیقی سرخرطومی حنایی خرما

در صفحه ۲

مدیریت کنترل تلفیقی سرخرطومی حنایی خرما

سرخرطومی حنایی خرما، *Rhynchophorus ferrugineus Oliv (Col: Curculionidae)*

از مهمترین آفات نخیلات می باشد که برای اولین بار در سال ۱۳۶۹، در شهرستان سراوان خسارت آن بر روی درختان خرما گزارش گردید.

ویژگیهای خاص بیولوژیک سرخرطومی حنایی خرما نه تنها عملیات مبارزه را دشوار می سازد، بلکه آستانه و سطح زیان اقتصادی آن را نیز هر چه بیشتر کاهش می دهد. طولانی بودن عمر حشرات کامل، تدریجی بودن تخم ریزی در حشرات ماده و همچنین کوتاه بودن دوره جنینی موجب گردیده که نسلهای این آفت شدیداً همپوشانی داشته باشند و در هر زمان از سال می توان کلیه مراحل زندگی آفت را مشاهده نمود. از طرف دیگر طول دوره لاروی نیز که خسارت اصلی در این مرحله انجام می شود، طولانی است. در ضمن در هیچ یک از مراحل زندگی آفت دیابوز حقیقی (خراب حقیقی) دیده نمی شود. بنابراین کنترل موفقیت آمیز این آفت با اعمال روشهای قرنطینه ای و کاربرد روشهای مختلف پیشگیری و درمان در قالب یک برنامه مدیریت تلفیقی امکان پذیر خواهد بود. یک برنامه مناسب مدیریت تلفیقی آفت شامل موارد زیر می باشد:

الف - رعایت موازین قرنطینه :

برای جلوگیری از گسترش آفت، لازم است از انتقال پاجوش و دمپرگهای خرما از شهرستان سراوان و همچنین سایر کشورهای همسایه آلوده به آفت به مناطق خرماخیز جلوگیری شود. آشنائی کلیه نخلداران کشور با این آفت و ردیابی مستمر نخلستانهای کشور برای اطمینان از عدم آلودگی در آنها ضروری است.

پست قرنطینه نباتی

ب- روشهای پیشگیری : طولانی بودن مرحله لاروی و نیز تغذیه لاروها از بافت داخلی درخت خرما موجب شده است که شناسائی درختان آلوده در مراحل ابتدائی آلودگی میسر نشود و زمانی علامت خسارت مشهود می شود که نخل دچار آسیب جدی شده است، بنابراین لازم است با اجرای روشهای پیشگیری از آلودگی درختان جلوگیری نمود، مهمترین این روشها عبارتند از :

ب-۱- جلوگیری از ایجاد زخم در روی نخیلات : زخمهای روی درختان معمولاً در نتیجه خسارت سایر آفات و نیز بر اثر ضربات داس و تبر ایجاد می شود که با کنترل آفات مزبور و ممانعت از ایجاد هرگونه صدمه روی درختان می توان از جلب آفت به محل زخمها و در نتیجه آلودگی های جدید جلوگیری نمود.

ب-۲- هرس صحیح درختان در زمان مناسب : بهترین زمان هرس برگ، تنه جوش و پا جوش ماههای سرد سال می باشد. در شرایط آب و هوائی سراوان مناسب ترین زمان هرس، ماههای دی و بهمن است.

ب-۳- پانسمان زخمها : زخمها ناشی از هرس و صدمات وارده به درخت توسط خمیر گچ پانسمان می گردد.

ب-۴- کاربرد تله های جلب کننده فرمونی : این تله ها از نوع تله های سطحی مرطوب می باشد که با فرمون تجمی این حشره و مغز درخت خرما طعمه گذاری شده اند. از این تله ها می توان برای شکار انبوه این آفت استفاده نمود. با این روش در بلندمدت جمعیت و خسارت آفت در منطقه کاهش می یابد.

ب-۵- رعایت فاصله کاشت مناسب بین درختان خرما : در این مورد لازم است تا از توسعه نخلستانها به روش سنتی جلوگیری به عمل آمده و کاشت درختان خرما با رعایت موازین دقیق باغبانی صورت گیرد. فاصله مناسب بین درختان حداقل ۸ متر می باشد.

ب-۶- جلوگیری از آبیاری بی رویه نخلستانها .

ب-۷- عدم کاشت توأم سایر محصولات با نیاز آبی بالا در نخلستانها.

ب-۸- سوزاندن درختان آلوده غیر قابل درمان.

ج- روش درمان درختان آلوده : در این روش از قرص های فسفید آلومینیوم (فستوکسین) استفاده می شود. میزان مصرف قرص فستوکسین تعداد ۳ تا ۵ عدد قرص به ازای هر درخت آلوده یا نصف قرص به ازای کانال لاروی می باشد. به این منظور، ابتدا نسبت به هرس و حذف تنه جوشهای آلوده اقدام نموده سپس تعداد قرص موردنظر در محل آلودگی قرار داده می شود پس از آن با استفاده از نایلون اطراف تنه درخت در محدوده آلودگی پوشانده می شود، طول دوره تدخین بسته به درجه حرارت معمولاً پس از ۲ تا ۵ روز می باشد.

حسین فراز مند - کاظم محمدپور

محققین آزمایشگاه تحقیقات آفات و بیماریهای گیاهی سراوان

